

EESTI POLITSEILEHT

ADMINISTRATIIV-ÕIGUSLIK AEGKIRI.

Nr. 33 (347)

18. augustil 1928 a.

VIII. aastakäik

Ilmub üks kord nädalas — igal laupäeval.

Tellimise hind: aastas Kr. 10.—
poolaastas „ 5.—
veerandaastas „ 2.50

Siseministeriumile alluvatele asutustele ja nende ametnikkudele on tellimise hind:

aastas Kr. 8.—
poolaastas „ 4.—
veerandaastas „ 2.—

Üksik number maksab 25 senti.

Avatud k. 1/29—1/23. Toimetaja kõnetunnid k. 12—1
Toimetus ja kontor: Tallinn, Toompea lossis. Tel. 7-24

Kuulutuste hinnad:

1/1 lehek. Kr. 40.— || 1/4 lehek. Kr. 10.—
1/2 „ „ 20.— || 1/8 „ „ 5.—
1/3 „ „ 13.50 || 1/16 „ „ 2.50

Tunnistuste kaotuste kuulutused Kr. 1.—
Lehe eesküljel 75% o, tekstis 100% o kallim.

Adressi muutmine 30 senti.

Adress kirjade jaoks: Tallinn, Postkast nr. 338
Jooksev arve Eesti panga Tallinna osak. nr. 543

Sisu: 1) Eugen Maddison, Riigikohus, kui kohtu instants administratiiv-asjus. 2) Aadressbüroodest. 3) Laskerista- ja jahitubaühist. 4) K. Kätt, Korraldusto registreerimisest. 5) Telefon ja maakonstaablid. 6) Uuest tempelmaksu seadusest. 7) Maksude sissenõudmisest. 8) Rohkem rõhku eesti keelele. 9) Ametlik osa. 10) Kirjawastusi. 11) Kuulutusi.

Riigikohus, kui kohtu instants administratiiv-asjus.

Eugen Maddison.

„Riigikohus teostab vabariigis ülemat kohtuvõimu endise vene senati kohta käivate seadustega määratud piirides ja alustel, ühes nende täienduste ja muudatustega, mis teisiti otsustanud vabariigi seaduslikud valitsemise alused, vabariigi maksivad seadused ja määrused ning käesolev seadus“ (Riigikohtu seadus § 1, R. T. nr. 82/83 — 1919 a. sead. nr. 164 ja nr. 42 — 1926 a., sead. nr. 45). Riigikohtul on osakondi kolm: tsiviil-, kriminaal-, ja administratiiv-asjade jaoks (ibid. § 6). Administratiiv-osakonnal on endise vene senati esimese, teise, kolmanda ja neljanda departemangu õigused ja kohused. Peale selle alluvad temale: 1) kaebused revisjoni korras siseministri otsuste peale ühingute, seltside, ühisuste ja nende liitude registreerimise asjus; 2) kaebused administratiiv-asjus rahukohunikide ja

rahukogude otsuste peale 12. veebruaril 1919. a. adm. k. s. (R. T. nr. 10 — 1919 a.) korras ja alustel (ibid. § 17). Kui nüüd arvesse võtta, et endise vene senati esimesele departemangule kuuluvate asjade hulgas (senati asutusseaduse § 22, S. K. 1. k. 2. j., 1917. a. väljaanne) ei leidu kaebusi ministrite ja kohalikkude valitsuseasutuste peale, ja teiselt poolt, et riigikohtu praktilise järgi (riigik. adm. osak. otsus nr. 27 — 1925. a., sama osakonna otsus 15. okt. 1925. a., toim. nr. 648² — 1925. a. j. t. ja riigikohtu üldkogu ots. nr. 10 — 1927: a.) puuduvad riigikohtu administratiiv-osakonnal, mis olid vene senatil, kui ühtlasi valitsemise asutusel, järelevalve teostamise alal valitsuseasutuste suhtes, siis võiks järeldada, et riigikohtu seaduse alusel puudub kodanikkudel üldse võimalus

pöörata tähendatud kaebustega riigikohtu administratiivosakonna poole, sest, nagu tähendab professor A. I. Elistratoff: «Право частных лиц приносить эти жалобы въ Сенатъ основываются частью на законахъ, касающихся учреждений, дѣйствія коихъ обжалуются, частью на общемъ значеніи ст. 2 Учр. Сен., которая обязываетъ Сенатъ «къ прекращенію всякихъ противозаконныхъ дѣйствій во всѣхъ подчиненныхъ ему мѣстахъ». («Основныя начала административнаго права», изд. 2-ое, Москва, 1917 г., лhk. 279.)

Kuid sarnane järeldus ei ole õige ja on võimalik ainult riigikohtu seaduse redaktsiooni puudulikkuse tõttu. Tähendatud kaebused alluvad riigikohtule ja nimelt adm. k. k. (R. T. nr. 10 — 1919. a., sead-nr. 23) § 1 põhjal. Imelikul kombel ei kõnele riigikohtu seadus neist midagi, kuna teiselt poolt tema aga leiab tarviliseks eriti ette näha kaebusi administratiivasjus rahukohtunikkude ja rahukogude otsustele (§ 17 p. 2).

Adm. k. k. § 6. järgi alluvad riigikohtule: 1) kaebused üksikute ministeeriumide, nende osakondade ja teiste kõrgete administratiiv-asutuste otsuste, korralduste ja määruste vastu; 2) revisjoni protestid ja revisjoni kaebused rahukohtunikkude ja rahukogude otsustele administratiivasjus. Sellest järgneb, et riigikohus tegutseb administratiiv-vaielusasjus esiteks, esimesena ja lõpuinstantsina (§ 6 p. 1) ja teiseks, revisjoni instantsina (§ 6 p. 2 ja riigikohtu seaduse § 17 p. 1). Kuid riigikohtu praksis tõendab, et ta tegutseb administratiiv-vaielusasjus ka kassatsiooni instantsina.

Kui esimehe instants võib riigikohus otsustada: 1) protesti või kaebust tagajärjeta jätta; 2) protesteeritud või kaevatud korraldusi, määrusi, otsusi või tegevust kas täielikult või osalt tühjaks tunnistada, tarvilisel korral ette kirjutades tühistatud akti asemele uus korraldus, määrus või otsus välja anda, või uus tegevus ette võtta antud juhataste järele; 3) ette kirjutada vastavale asutusele või ametnikule kas teatud tegevus võtta ja täita, kui see temale seaduse või valitsusevõimu kohustava määruse läbi sunduslik, või kui seda paratamata tarvis on seadusliku korra ja kaebaja õiguste jalule seadmiseks, või jälle teatud tegevusest hoiduda ja loobuda ja 4) ametnikke seaduses ettenähtud kordadel ametist tagandada (adm. k. k. § 22).

Revisjoni instantsina rahukohtunikkude ja rahukogude otsuste suhtes vaatab riigikohus asja sisuliselt läbi ja otsustab kaebust või protesti tagajärjeta jätta, kui see põhjendatud ei ole; leiab ta aga kaebuse või protesti põhjendatud olevat, siis teeb ta otsuse tühjaks või muudab teda ja teeb uue otsuse kas ise või saadab asja uueks otsustamiseks esimesse järku tagasi, kusjuures asja uuesti otsustamine sünnib teise rahukohtuniku või rahukogu poolt, või sama rahukogu poolt teises koosseisus (ibid. § 35). Tähendatud revisjoni kord on maksma pandud saksa ja austria ts. kp. seaduste eeskujul, kus teatavasti Prantsuse-Vene kassatsiooni süsteemi asemel on tarvitusele võetud n. n. revisjoni süsteem, mille järgi kõrgem kohus ise teeb otsuse, kui asja faktiline külg ei tekita kahtlusi ja ei nõua teistkordset kindlakstegemist (v., muuseas, проф. И. М. Тютрюмовъ: «Гражданскій процессъ», Tartu, 1925, лhk. 66 ja 492).

Revisjoni instantsina siseministri otsuste suhtes ühingute, seltside ja nende liitude registreerimise asjus (riigikohtu seadus § 17 p. 1) otsustab riigikohus: 1) kaebus tagajärjeta jätta või 2) siseministri otsus muuta ja ühing, selts või liit registreerimise sisse kanda (ühingute, seltside ja nende liitude registreerimise seadus § 14, R. T. nr. 37 — 1926. a.). Arvesse võttes, et riigikohus teeb registreerimise asjus igal juhtumisel ise otsuse, ei saaks siin öieti kõnelda revisjoni korra, vaid õigemini võiks seda korda nimetada kas apellatsioon või erakaebuse korra, nagu seda ette nägi ts. kp. s. vene ajutise valitsuse redaktsioonis (§§ 1460⁷⁹ j. j. Sead. ja valits. korr. kogu 19. juulist 1917. a. nr. 165, art. 907 «о регистраціи товариществъ, обществъ и союзовъ»), olgugi et meie registreerimise seadus ei näe ette registreerimise asjus kassatsiooni instantsi (ts. kp. s. §§ 1460⁷⁹ j. j. nägid ette ka kassatsiooni kaebused senati), vaid tunnustab riigikohtu administratiiv-osakonna otsusi lõplikkudeks (ühing., selts. ja nende liitude registreerimise seaduse § 15, riigikohtu seaduse § 17, p. 1 ja adm. k. k. § 6 teine lõige). Ei saaks tähendamata jätta ka seda, et mõni kord tarvitatakse meil nimetust „revisjoni-kaebus“ ka neil juhtumistel, kui riigikohus arutab asja esimesena või ainu - instantsina (näit, „Järva maakonnavalitsuse revisjonikaebus põlluministeeriumi peale talukohtade „Saa-

re-Juhani" ja „Saare-Kustase“ kreposteerimise asjus“, riigikohtu ots. kogu 1920. a. nr. 29).

Toimetades ainu- või revisjoni-instantsina teeb riigikohus otsuse oma sisemise äratundmise järele, mis seaduse ja kogu asjaoludele peab põhjenema, kusjuures tema piiratud ei tarvitse olla ainult nende täiendustega ja faktiliste andmetega, mis asjaosalised ette tõid, ta võib oma otsuses ka asju puudutada, mis asjaosalised oma nõudmistes sugugi nimetanud ei ole, kui need asjad ettetoodud nõudmistega lahutamata on seotud (adm. k. k. § 21). Pealegi ei ole ühe või teise fakti asjaosaliste poolt tõekstunnustamine või õigeks võtmine temale asja otsustamise juures kõitev ega kohustav, vaid ta hindab niisugust tõekstunnustamist nagu iga teist tõendusmaterjali (ibid. § 19). Temal on ühtlasi õigus asjasse puutuvaid tõendusi üldisel alusel läbi katsuda, tunnistajaid üle kuulata jne., sealjuures mitte piiratud olles ainult nende tõendustega, mis asjaosalised ise ette toovad, vaid ta võib ka iseseisvalt asja selgituseks abinõusid tarvitusele võtta ja tõendusi koguda, näit.: kohtu-, valitsuse-, era- ja seltskonnaasutustelt ja kolmandatelt isikutelt tarviliste dokumentide ja teadete ettepanemist nõuda, asjaosaliste poolt ülesandmata tunnistajaid ja eksperte välja kutsuda ja üle kuulata, kohapeal ülevaatamist ette võtta, asjaosalistele kuulutada, missuguseid täiendusi nad peavad ette tooma jne. (ibid. § 20).

Adm. k. k. ei kõnele midagi kassatsiooni kaebustest ja selle tõttu ei näe ka otsekohe ette, millal riigikohus toimetab kassatsiooni instantsina, kuid ta tegutseb sellena ja nimelt neil juhtumustel, kui mõne administratiiv-asutuse otsused on vastavate seadustega tunnustatud lõplikkudeks või kui vastavate seaduste järgi apellatsiooni instantsidena tegutsevad administratiiv-asutused ja järgmiseks instantsiks on ette nähtud riigikohus. Näit., rekvireerimise ja sõjakahjude hindamise peakomisjoni otsused on lõplikud (ajutise valitsuse 25. veebruari 1919. a. määrus rekvireerimise ja kahjude hindamise komisjonidest ja peakomisjonist rekvireerimise ja kahjude hindamise asjus, §§ 25 ja 29, R. T. nr. 14 — 1919. a.), kuid riigikohus on tunnustanud temale alluvateks tähendatud komisjoni lõplikke otsuseid. Johan Mihkli p. Ainsoni kaebuse asjas ot-

sekoheste maksude peavalitsuse otsusele seletas tähendatud peavalitsus, et „Ainsoni asi lõplikult on otsustatud ja sellepärast riigikohtu läbivaatamise alla ei käi, sest et 1918. a. 10. mai seaduse § 15 põhjal on rahaministeeriumi otsused sissetulikumaksu asjus lõplikud ja ei käi edasi-kaebuse alla“, kuid riigikohus leidis, et see arvamine „ei ole õige, sest adm. k. k. § 6 ei tee rahaministeeriumi kohta mingisuguseid erandeid, ja kaebusi otsekoheste maksude peavalitsuse otsuste peale tuleb riigikohtule alluvaiks tunnustada“, (riigik. ots. kogu nr. 33 — 1920. a.) Välispolitsei ametnike distsiplinaarkaristuse seaduse (R. T. 1920. a. — nr. 139/140, sead. nr. 276) § 6 olid siseministri otsused distsiplinaarasjus lõplikud, kuid riigikohus tunnustas neid asju kaebekorras omale alluvateks; tulumaksu seaduse (R. T. nr. 63/64 — 1920. a., nr. 143/144 — 1920. a., nr. 49/50 — 1921. a., nr. 78 — 1922. a., nr. 35 — 1923. a. ja nr. 149 — 1924. a.) § 55 arutab tulumaksu peakomitee tulumaksu asju apellatsiooni instantsina, kuna kaebused tema otsuste peale esitatakse riigikohtule (§ 56); maakorralduse seaduse (R. T. nr. 23 — 1926. a. sead. nr. 21) § 69 järgi on maakorralduse peakomisjoni otsused, kes tegutseb apellatsiooni instantsina maakorralduse komisjonide suhtes, lõplikud, kuid kaebused tähendatud otsuste peale alluvad riigikohtule (§§ 68 ja 69) jne.

Ka riigikohtu otsuste kogus leiame asju, kus riigikohtu administratiiv-osakond on arutanud kassatsioonikaebusi (riigik. ots. nr. 24 — 1923. a., nr. 27 — 1925. a.).

Riigikohus, tunnustades temale alluvateks kaebused administratiiv-asutuste lõplikkude otsuste vastu, toetub, nagu eelpool juba tähendatud, adm. k. k. §-6. peale, kusjuures arutab ta neid kaebusi, kui ka kaebusi, mis antud administratiiv-asutuste poolt apellatsiooni korras tehtud otsuste peale, samas ulatuses; nagu kaebusigi, mis temale kuuluvad administratiiv- või revisjoni-instantsina. Seda ei või minu arvates õigeks pidada. Kui seadus kõneleb lõplikkudest otsustest või asja läbivaatamisest apellatsiooni korras (tulumaksu seaduse § 55), siis, arvesse võttes adm. k. k. § 44, mille järgi neil juhtumustel, mis adm. k. k. ei ole ette nähtud, tuleb tsiviilkohtupidamise seaduse määruste järele käia, peaks järeldama, et instants, kes on kutsutud otsustama lõp-

liikude või appellatsioonide korras tehtud otsuste peale antud kaebusi, tegutseb neil juhtumustel kassatsiooni instantsina. Tegutsedes aga kassatsiooni instantsina peaks see instants — riigikohtu administratiiv-osakond — oma ülesandes piirduma asja vormilise külje arutamisega. Ts. kp. s. § 793 on kassatsioonikaebused võimalikud: 1) kui nähtavalt on rikutud seaduse otsekohene mõte (в случаѣ явнаго нарушения прямого смысла закона), või seadus ei ole õieti tõlgitsetud; 2) kui on rikutud nii tähtsad kohtupidamise vormid («обрядов и форм»), et neist mitte kinnipidamise tõttu ei ole võimalik otsust tunnustada kohtuotsuse jõuga (в силѣ судебного рѣшенія), ja 3) kui on võimupiiridest üle astunud. Seejuures tuleks tähendada, et kassatsioonikaebused administratiiv - asutuste lõplikkude otsuste peale alluvad riigikohtule mitte adm. k. k. §§ 6. või 2. p. a., vaid § 1. põhjal, mille järgi kohtulik võim administratiiv-asjus on: rahukohtunikudel, rahukogudel ja riigikohtul, kuna kassatsioonikaebused administratiiv - asutuste poolt appellatsioonide korras tehtud otsuste peale sama § 1. põhjal, näit., haridusministri otsuste peale, mis tehtud kaebuste tehniku-eriteadlaste registreerimise komisiooni otsuste peale (riigik. ots. nr. 52 — 1925. a.), või sama § 1. ja vastavate seaduste eeskirjade põhjal, näit., tulumaksu seaduse § 56. § 6. põhjal tegutseb

aga riigikohus, nagu juba tähendasin, ainult ja revisjoni-instantsina.

Ei võiks tähendamata jätta, et siin valitseb praegu täieline analoogia meie riigikohtu ja prantsuse Conseil d'Etat vahel. Viimane tegutseb samuti ainu-revisjoni (apellatsioonide) instantsina, kuid ühtlasi tegutseb ta ka kassatsiooni instantsina, kusjuures selle aluseks on 7.—14. oktoobri 1790. a. ja 24. mai 1872. a. seaduse (portant réorganisation du Conseil d'Etat) § 9, mille järgi „le conseil d'Etat statue souverainement sur les recours en matière contentieuse administrative, et sur les demandes d'annulation pour excès de pouvoir formées contre les actes des diverses autorités administratives“ (v. Dal-laz: Code Administratif, Paris, 1927, lhk. 189), või vastavad eriseadused, näit., 16. septembri 1807. a. seadus (relative à l'organisation de la cour des comptes), mille § 17. otsekohe ette näeb kassatsioonikaebusi („demandes en cassation“), kusjuures prantsuse Conseil d'Etat praktises kui ka prantsuse juriidiline kirjandus asuvad isegi sel seisukohal, et seda ei olekski vaja ette näha eriseadustes, sest see järgneb juba iseenesest eelpool toodud 7.—14. oktoobri 1790. a. ja 24. mai 1872. a. seadustest. Meil oleks aga sarnaseks üldaluseks, nagu juba tähendasin, adm. k. k. §§ 1 ja 44.

Aadressbüroodest

Kui 1925. aasta sügisel Tallinnas politsei jaoskondades, ametnikkude kokkutõmbamise eesmärgil, vaja oli aadressbürood ära kaotada ja ainult keskaadressbüroo alles jäeti, võis ette arvata, et elanikkude registreerimise täpsus selle all kannatab. Sest raske on uskuda, et keskaadressbüroo ükski terve suurlinna elanikkude jooksva registratsiooniga valmis saab, kuna ju jaoskondadel enam omal aadressbüroo osakonda ei ole, nad koha peal elanikkude liikumise registreerimist kirjalikult kontrollida ei saa ja seda võivad teha ükski majaraamatute kaudu elumajades. Nüüd ongi juba ajalehtedes kaebusi kuulda, mis seda arvamist tõendab. Nii olevat mõned asjast huvitatud isikud keskaadressbürood kasutades sealt saanud mõnekümne järelepäritava aadressi kohta ainult paar õiget, missugune prot-

sent osutub küll liigagi väikeseks. Nii ajalehtedesse sattunud teated. Sellel puhul oleks nüüd paras aeg järele vaadata, missugust kasu politseiametnikkude kokkutõmbamine annab ja mis selle läbi võidetakse.

Kuni 1925. aastani oli meil Tallinnas elanikkude sisseregistreerimine nii korraldatud, et majaomanikud kohustatud olid ainult uued elanikud majaraamatutesse sisse kirjutama ja majaraamatud sarnasel kujul politsei jaoskondadesse viima. Siin kirjutati iga uue sissetulnud elaniku peale kaks registreerimislehte, milledest üks saadeti keskaadressbüroosse ja teine jäi jaoskonna aadressbüroole. Nii oli aadressbüroosid õieti kaks, üks kesk ja teine jaoskonnas. Elanikkude majadest lahkumisel talitati samuti ja jaoskondadest saadeti väljaläinud elanikkude kohta üks kesk-

aadressbüroole, kuna aga jaoskonna aadressbüroo äramineja kohta tema lehele sellekohase märkuse tegi ja see jaoskonda jäeti. Sellega oli töö küll kahekordne, kuid ta andis häid tagajärgi selles mõttes, et nüüd oli sisse- ja väljakirjutamiste jaoks võimalik kahekordne kontroll, ühte pidas keskaadressbüroo, teist jaoskond ise. Kuid tema hea külg oli ka veel see, et jaoskonna kantseleis iga elaniku kohta kohe selgusele võis jõuda, kas tema veel elab jaoskonna piirides, või on ta sealt juba lahkunud. Palju jooksmist ja vaeva jäi sellega vähemaks, sest majaraamatute kontroll sünnib ikkagi kõige paremini sel viisil, et seda teostatakse otse siis, kui selle järele on kõige selgem ja otsekohesem tarvidus, nimelt paberite täitmisel. Kokkutõmbamine kaotas ära jaoskondade aadressbürood ja viimastele ei jäänud muud üle, kui võtta sissetulnud majaraamatute järele majaomanikkude poolt täidetud elanikkude registreerimislehti vastu ja toimetada nad keskaadressbüroole edasi.

Kõik muud elanikkude registreerimisse puutuvad küsimused pidid konstaablid koha peal ära õiendama. Jaoskondade aadressbüroode ära kaotamise üks mõte oli ka see, et sel viisil konstaableid sundida rohkem koha peal käima, seal majaraamatuid revideerima ja nõudma neis avalikuks tulnud puuduste kõrvaldamist. Jaoskondades võideti küll selle läbi seda, et seal enam elanikkude registreerimiskaarte täita ei tulnud ja sisse- ja väljakirjutajad seda ise pidid tegema. Kuid töö tuli ikkagi teha, tehti seda nüüd elumajades või politsei jaoskondades, tegi seda ametnik või majaomanik, ühe kohus oli ainult teisele lükatud ja see oli kõik, tegeliku töö vähenemist see küll ei toonud seda enam, et jaoskondades aadresslehtede täitmine siiski kiiremalt ja täpsemalt sündis, kui sissekirjutajate eneste kaudu, kuna viimased kuigi hästi ei suuda ega oska täita registreerimiskaarte.

Meil on viisiks võetud statistilisi andmeid ülistada ja neist pidada lugu, kuid vähesed ehk võivad omale ette kujutada, et statistilistel andmetel on ükski siis oma kaal ja raskus, kui nad on saadud ja valminenud sarnasel viisil, mis ei lase kahelda enda juures. See maksab kõige enam jooksva registratsiooni kohta, mille alla käib otse elanikkude sisse- ja väljakirjutamine. Kui siin mitte iga samm ja

toiming ei ole täpne, siis võib vaev varsti väärtusetuks muutuda, nagu nüüd juba selle kohta ajakirjanduses maad võtnud kaebused lubavad järeldada.

Võtame näite. Elanik on läinud majast välja teise kohta elama, uues kohas sissekirjutatud, kuid vanas jäetud veel välja kirjutamata. Keskaadressbüroo leiab, et ühe ja sama elaniku peale on kaks kaarti ja, et ta vanas elukohas on välja kirjutamata. Keskaadressbüroo peaks nüüd isiku endisse elukohta järelepärimise saatma, et seal isik välja kirjutataks ja süüdlane majaomanik vastutusele võetaks. Kuid keskaadressbürool käib see üle jõu, sest siis peaks ta iga päev lugematu hulk sarnaseid ettepanekuid välja saatma, kuna teada ju on kui loiult ja hoolimatult meil väljakirjutamist toimitakse. Kuid väga tihti ei lähe ju väljaläinud elanikud sugugi elama teise politsei jaoskonda, vaid jäävad samasse jaoskonda. On nüüd jaoskonnas kohalik aadressbüroo oma elanikkude jaoks olemas, siis selgub viga siinsamas, see parandatakse ja keskaadressbüroo saab nõuetavad kaardid juba vigadeks.

Teine näide. On elanik läinud elama uude elukohta, vanast elukohast juba väljakirjutatud ja uude elukohta veel sissekirjutamata, siis selgub see kõige enne keskaadressbüroos, kuid keskaadressbüroo ei saa siin järelepärimist ette võtta, sest teadmata on, kas isik on tõesti uude elukohta elama läinud, või uue elukoha küll mõnesugusel põhjusel üles annud, kuid ise teise kohta läinud, nagu see sünnib väga sagedasti, kas võlgade eest kõrvaldohoidmise või mõnel muul eesmärgil. Nüüd on võimalik üksi tema uut elukohta kindlaks teha kohalikel jaoskonnal ja teda sundida end sissekirjutada laskma.

Ühele asjale tuleks tähelepanu juhtida, mis meil seni tehtud ei ole. Nimelt pööravad õige tihti elanikud kohalikkude politsei jaoskondade poole ühe või teise isiku aadressi saamiseks, kuid jaoskonnad ei saa neid rahuldada, ega neile tarvilikke aadresse anda, sest seda võib ükski teha keskaadressbüroo. Küll annab aadresse väljaandmine keskaadressbüroole väikest tulu, kuid isikul tuleb tingimata sinna minna, koha pealt tema aadressi ei saa. Kujutage nüüd endale ette seisukorda, kus isik teab et tema poolt otsitav elab Koplis, Lasnamäel ehk muus kaugemas linnajas ja ta asub sealt teele. Koha peal aga

selgub, et otsitav seal ei ela. Otsija pöör-
dub kohaliku politsei jaoskonna poole pal-
vega, temale otsitava aadressi juhatada,
kuid jaoskond seda teha ei saa, sest jaos-
konnas pole aadresse. Isikul tuleb minna
uuesti linna, keskaadressbüroos isiku elu-
koht teha kindlaks ja siis uuesti kauge-
masse linnaossa tagasi pöörata. Kuid hal-
vem lugu on kirjadega. Posteljonid ei
leia aadressaati koha peal ja väga kerge
oleks neil jaoskondades otsitava elukoht
kindlaks teha, kuid ei saa seda, sest jaos-
kondades pole aadressbürood ja neil tuleb
pöörata kirjadega keskaadressbüroo
poole. Muidugi sünnitab see viivitust ja
kodanikud nurisevad kirjade aeglase
kättetoimetamise üle.

Nagu trumbina tuuakse ette, et jaoskon-
nad olevat süüdi, sest kord olnud kusagil
jaoskonnas juhtumine, kus aadresslaua
ametnik sattunud kuritarvidustele, võtnud
sissekirjutamisel raha vastu, raisanud selle
ära ja jätnud saatmata keskaadressbü-
roole sissekirjutamise kaardid. Võib olla,
et sarnane juhtumine kord ehk ette on
tulnud, kuid sisse- ja väljakirjutamise ja
keskaadressbüroo kui ka jaoskondade
aadressbüroode korrashoidmise peale sar-
nane üksik nähtus küll ei suuda mõjuda,
kuna teada on, et see viga ammugi on
parandatud ja likvideeritud.

Aadressbürood on meie linnade politsei
jaoskondade paremaks käeks, ilma milleta
võimatu ehk väga raske töötada. Kui
konstaablil tuleb minna riiklikkude ja
omaval. asutuste poolt väljasaadetud pa-
berite täitmiseks välja, on tal jaoskonna
aadressbüroode olemasolekul võimalik
kontrollida, kes otsitavatest veel elab
jaoskonnas ja kes mitte. Nüüd aga ei tea
ta teele minnes, kas ta ainustki eest leiab,
või on kõik lahkunud oma senistest elu-
kohtadest. Teisest küljest ei ole kohale
minnes majaraamat kaugelki nii kättesaa-
dav kui aadressbüroo jaoskonnas, olgu see
majaraamatu hoidja kodust äraolekul ehk
muul põhjusel. Nii on jaoskondade aad-
ressbüroode kaotamisega kohalik kontroll
raskendatud.

Raske ei ole teha kokkuvõtet selle üle,
mis on jaoskondade aadressbüroode kao-
tamisega võidetud ja mis kaotatud. Kui
aadressilehtede kirjutamine on pandud

majaraamatute pidajatele ja seda enam
jaoskondades ei tehta, siis on töö ainult
ühede õlgadelt teistele veeretatud. Kuid
sisuline vahe on see, et aadressikaarte ei
valmista enam õppinud ametnikud, vaid
võhikud, kes kuigi hoolsalt ei muretse
selle eest, et kaartide sisu oleks täpne,
teated õiged ja käes kõik tarvilised and-
med, mis kaartidel üldse vaja. Kui aad-
ressbüroode sisseseadmisel, pidamisel ja
korrashoidmisel võiks panna maksma tar-
viliste jõudude olemasolul kõiki neid hool-
suse nõudmisi, mida üles seab jooksva re-
gistratsiooni kohta teoreetiline statistika,
siis omaks aadressbürood tähtsama koha
igasuguste andmete hallikana üldse. Nii
on meil aadressbürood muutunud ainult
kohaks, kust üksi elanikkude elukohti ja
aadresse otsitakse, muud midagi. Mui-
dugi on tähtis siin ka valimiste nimekirjade
revideerimine, kuid see on aastate järele
ettetulev ühekordne toiming, millest veel
üle saaks, mis aga iseäranis tarviline, on
igapäevaste tarviduste rahuldamine aad-
ressbüroo poolt.

Uuenduste kohta ei saa igakord ette
ütelda, mis tulemusi nad anda suudavad.
See selgub altes uuenduste proovimisel
aastate järele ja nüüd kolmeaastase katse
järele tuleb tunnistada, et tarvilised oleks
ka jaoskondade aadressbürood.

Kes jooksva registratsiooni alal kunagi
tegutsevad, peab tunnistama, et sarnase
elava ja muutuva nähtuse korrashoidmi-
seks, nagu seda on elanikkude sisse- ja
väljakirjutamine, pole vaja mitte üksi kind-
lat, vaid ka mitmekordset kontrolli. Kuid
mitmekordne kontroll on võimalik üksi
siis, kui seda teeb ühelt poolt keskaad-
ressbüroo ja teda teiselt poolt toetavad
jaoskondade aadressbürood. Kui öel-
dakse, et jaoskonnad ka nüüd võivad
kontrolli teostada, siis võivad nad seda
küll väliselt, kuid mitte kirjalikult, nagu
seda tingimata nõuab kontrollimise teh-
nika. Jaoskondade kontroll võib sündida
üksi majaraamatute kaudu, kuna puudu-
vad aadressilehed (kaardid), mis võrdle-
miseks tarvilised. Väljaspool nähakse
kergesti puudusi, kuid ei teata nende põh-
juseid. Kas ei oleks sünnis võtta kaalu-
misele jaoskondade aadressbüroode jalule
seadmist uuesti.

n.

Laskeriista- ja jahilubadest.

Laskeriista lubadest on E. P. veergudel mõnelgi korral juttu olnud. On tulnud arvamisi kuuldavale, et load on tarvilised riigikaitse, heakorra ja julgeoleku suhtes ja ka röövküütmise vastu võitlemiseks. Otsekoheses riigikaitse mõttes ei või laskeriista lubadel tähendust olla, sest politsei annab load ainult jahipüüside ja väikeste revolvrivate pidamiseks ja sarnaste abinõudega varustatult ei suudaks ka kõige vihase vaenlane riigile midagi teha. Heakorra ja julgeoleku mõttes on laskeriista lubadel juba suurem tähtsus. Siin peab aga tähendama, et laskeriista kurjastitarvitajatel suuremalt jaolt puuduvad load, kuna lubade omanikkudeks on kõige paremad kodanikud, kes aga peavad seda hiljem tundma, mis load teinekord toovad. Laskeriistadega kuritarvidused on rohkem rippuvad nendest karistustest, mis järgnevad kuritarviduse eest, kui sellest, et load takistaksid laskeriistu mittesoovitavatesse kättesse sattumast.

Kuhu aga röövküütmise vastu võitlemine mõnikord välja viib, sellest näide: politsei prefekt pööras Lääne ja Saare maavalitsuste poole küsimusega: „Maavalitsustel on õigus jahilube anda ja nende eest maksu võtta. Et selles asjas maksu-määraja omavalitsus on, palun teatada: 1) kas maksu alla on arvatud teie poolt ka hülgeküütid, 2) kas maksu alla on arvatud ka isikud, kes jahti peavad röövlindude ja varblaste peale? Need teated on vaja, et seisukohta võtta laskeriista lubade väljaandmisel.“ Järgnesid vastused. Lääne maavalitsuse majand. osakonnast 26. VI. 28. a. nr. 293: „Maavalitsus asub seisukohal, et mõlemal juhusel tuleb ikkagi jahiloa võtmist nõuda. Alusena tuleks võtta S. K. XII k. II j. §§ 323 ja 324, mille järgi jahipidamine ilma nimelise loata lubatud ei ole ja ainult elukutseliste hülgeküütide jaoks Ruhno ja Kihno saartel erand tehtud on.“ Saare maavalitsuse kiri 28. VI. 28. a. nr. 1346: „Vastuseks kirjale 23. juunist s. a. nr. 846 teatame, et maavolikogu poolt vastuvõetud maksu-määrana kohaselt maksab jahiluba 5 krooni. See on erandita maksev igasuguse jahipidamise kohta, järjelikult ka hülge- ja röövlindude — varblasteküütijate kohta.“

Nii siis, kui talumees tahab kulli lasta,

kes tema kanade kallale on tulnud, siis peab ta maavalitsusest selleks jahiloa muretsema, laseb ta kulli aga ilma jahiloata, siis on ta röövküüt ja temalt peab jahipüü ära võetama. Ei aita midagi, et seaduse otsekohese näite järgi elukutselised hülgeküütid Ruhno ja Kihno saartel jahilubadest vabad peavad olema. — Saare maavalitsuse järgi tuleb neilt kõigilt jahiluba nõuda. Jänese mahalaskmist oma õunapuuaias ei pidanud vene senat jahipidamiseks — varblaste laskmine aga samas aias kirsside ja sõstarde kallalt on toodud seletuste järgi jahipidamine.

Mõne aja eest seisis ajalehis teade, et metsade peavalitsus jagab auhindu röövlindude hävitajatele ja, et auhindu võivad saada ka mittemetsaametnikud. Lähemal järelepärimisel selgus, et auhindu võivad saada ainult need mittemetsaametnikud, kes riigimaadel röövlindude lasknud, kui neile selleks lepingu järgi luba antud, s. o. ainult riigimaadel lastud röövlindude eest. Varesed aga elutsevad rohkem põldude läheduses, karjamaadel, mis on eramaad ja seal on neile julgeolek kindlustatud.

Meie laskeriistaload just nagu ei tahaks hästi märki tabada. Ei või sugugi kindel olla, et kuritegelisel elemendil sõjariistad puuduvad, või et neil võimatu oleks neid muretseda. Küll on aga mõnikord tehtud hapuks kõige auväärsema kodaniku meel nende lubadega. Ei ole ju tõepoolest ei riik, ei heakord hädaohus, ei võidelda seega ka röövküütmise vastu, et kodanikku, kes unustanud oma laskeriista luba õigel ajal uuendamata, peab tingimata karistama, mis aga õige sagedasti juhtub, sest luba on antud lühikeseks ajaks, või et kellegil talumehel isaisast päritud vana jahipüüsi toru, millel puudub luba, vedeleb kusagil vanaraua hulgas.

Et aga igalt püssiloo võtjalt jahiluba nõutakse ja selle mittevõtmisel luba andmata jäetakse, see ei ole küll kuidagi õigustatud, kuigi see maavalitsustele sissetulekuid tooks. Ei ole mõtet majapidajatele jahipüüsi pidamiseks takistusi teha, sest jahipüü on majapidamises täiesti tarviline asi. Röövlinnud ja loomad võivad majapidamisele suurt kahju tekitada, kui nende vastu ei saa võidelda, milleks kõige parem abinõu on jahipüü. H. V.

Korralduste registreerimisest.

K. Kütt.

Nagu igalpool riigiteenistuses nii ka politseis seab aeg üles vahetpidamata uusi nõudeid; seepärast tuleb panna maksma järjest uusi korraldusi. Peaaegu iga päev toob juure uusi juhtnõore ühe või teise korralduse täiendamiseks või muutmiseks nii ringkirjade ja käsukirjade näol kui ka mitmel muul viisil. Peale läbilugemise ja teadmiseks võtmise rändavad need korraldused kõik kausta. Pidada meeles neid kõiki on lihtsalt võimatu. Tähtsamad, rohkem vajalised, seisavad enam-vähem meeles, kuna vähem-tähtsad, millede järele ainult harva tekib vajadus, ununevad täiesti. Tekib aga asjaajamisel vajadus mõne korralduse järele, siis hakatakse seda otsima kaustast, mille lehitsemine, eriti kui see on suur, on õige tülikas ja aegaraiskav, iseäranis vanemate, vaevalt meelesolevate korralduste otsimisel. Kuid otsima peab, kuna muid võimalusi ei ole ja leidmine on tingimata tarviline. Ja kui pikema otsimise järele leitaksegi korraldus, siis ei või olla kindel, et see pole hiljem täiendatud või koguni tühistatud. Kergem on seesugune otsimine veel ametnikul, kes pikemat aega on töötanud ühes ametis, kuid

uuei ametnikul on sarnane otsimine äärmiselt raske, kui mitte täiesti võimatu. On küll juhuseid, et mõned ametnikud eraviisil omale märgivad kuhugi paberilehekesele mõne tähtsama korralduse, kuid see on juhuslik ja ajutine, mispärast sellele ei või olla kindel.

Seepärast oleks tarviline, et kõigis politseiasutustes seataks sisse korralduste registreerimine. Oleks soovitatav võtta seks otstarbeks tarvitusele tähestikuga jagatud raamat, kus registreeritaks kõiksugu korraldused, nende muutused, täiendused, tühistamised jne. Sellest võiks vast jätta välja „Riigi Teatajas“ ilmunud seadused ja määrused, kuna nende jaoks „Riigi Teataja“ toimeetus aegajalt annab välja vastava üldsisukorra.

Praegu on riigiteenistuse asjaajamise juhtnõotide põhjal pandud maksma kord, et 1. ja 2. järgu kaustadele, mille hulka kuuluvad ka ring- ja käsukirjad, tuleb teha paberite nimestikud, kus ka paberi sisu lühidalt ära tähendatud. See hõlbustab küll pisut paberi leidmist kaustast, kuid ei täida kaugeltki eelpoolnimetatud tähestikuregistri otstarvet.

Telefon ja maakonstaablid.

Juba varem on selle lehe veergudel telefoni tähtsusest politseiametnikkude, eriti maakonstaablite korterites toonitunud, kuid senini on see ikka „hüüdjaks hääleks“ jäänud.

Kui tähtis ja hädatarviline on telefon politseiametniku korteris ja eriti veel maal, kus ametnikkude võrk hõre, on vist igale kodanikule arusaadav. Kahjuks puudub aga see tähtis ühendusabinõu meie maakonstaablite korterites. Elu läheb kiires tempos edasi ja ühes sellega kõiksugu täiendused, arenemised ja liikumised, kuid mis paigale jäänud, on just ühendusepidamine politseiametnikkude vahel ja jälle eriti maal. Kuritegeline element ja teised pahed, mille vastu sihitud on politsei tegevus, nõuab politseilt kiiret ja otsustavat tegevust. Puudub aga kiire ühenduseabinõu.

Ringkonna valitsejad, metsaülemad, neil on kõigil riigi kulul telefonid, isegi

metsnikkudel ja metsavahtidel, kuid politsei, kelle hooleks on usaldatud raske ja vastutusrikas töö, on jäänud vaeseks lapsiks.

Kui tarviline on maakonstaabli korteris telefon, selle kohta toon mõned näited tegelikust elust: A. valla piirkonnast leitakse maanteelt kella 23 paiku tundmatu laip. A. valla konstaabel elab laiba leiukohast 10 klm. eemal ja naabervalla B. konstaabel 8 klm. Laiba leiukohast 2 klm. kaugusel on raudteejaam, kus ka telefoni keskjaam, kuid kumbagil konstaablil telefoni korteris ega lähiduses ei ole. Selleks, et käskjalaga B. valla konstaablile teateid viia kulus aega kuni kella 2-ni ja kell 2.30 min. oli B. valla konstaabel sündmuse kohal. Sellega möödus 3½ tundi laiba leidmisest ja kurjategijatel oli küllalt aega oma jälgi ja end varjata ja põgeneda.

Teine näide: A. valla konstaabel saab teateid, et ärapõgenenud vang X. liigub

maanteed mööda B. valla sihis. Tahab B. valla konstaablile tema tabamiseks teateid anda, kuid puudub telefon.

Oleks tõesti viimane aeg sellele mõelda, et maakonstaablite korteritesse seataks riigi kulul telefonid. Usun, et nii mõnigi inimelu kuritahtlikust surmast hoitaks ja nii mõnegi tuhande

krooni väärtuses kodanikkude varandust jääks kurjategijatest puutumata kui meie maa politseinikud kiiremat ühendust ja sidet saaks luua, mis praegusele elule ja kuritegevusele vastaks ja nii öelda „wastukihvtiks“ oleks.

Konstaabel L.

Uuest tempelmaksu seadusest.

Uue tempelmaksu seaduse maksmahakamisega (R. T. nr. 45 — s. a.) on esile kerkinud mõnesugused arusaamatused politsei- ja teistes riigiasutustes ning ametnike juures ja nimelt tempelmaksu nõudmises vastuse jaoks ja puuduva tempelmaksu ühes trahviga sissenõudmise korras.

Tempelm. sead. § 15 p. 1 näeb ette, et avaldusele mis nõuab kirjalikku vastust, tuleb juure lisada tempelmaks (25 s.) ka vastuse jaoks. Tempelmaksu tariifis nr. 1 leiame veel, et ka vastused, olgugi pealkirja või resolutsiooni näol, s. o. ilma kirjaliku vastuse andmata, mis sisaldavad vastuseid asja sisu kohta, käivad tempelmaksustamise alla ja selleks tuleb vastav tempelmaks juure lisada. Sellest peab järeldama, et igasisulisele palvele, milles ka vastust ei nõuta, tuleb lisada tempelmaks ka vastuse jaoks, sest ükski palve või avaldus ei saa asutusse jääda ilma resolutsioonita või märkuseta. Ka on esialgu teadmata, kas palve sisukohaselt täitmist leiab, või tuleb asutusel palveavaldajale kirjalik vastus anda. Selleks on aga tempelmaks vajaline. Kuidas tuleb aga toimida neil korral, kui palutav vastus kuulub tempelmaksustamisele erilises korras, nagu laskeriistalubade väljaandmise asjus, sellest vaikib uus seadus. Prefektuurid on hakanud nõudma tempelmaksu neil juhustel ka vastuse jaoks (s. o. kokku 50 senti). Kuivõrd see aga õigustatud, on selgitamata. Selles asjas peaks kõrgem kompetentne asutus oma seletuse andma, sest palvete esitajate seas on see nurinat tekitanud. Ka endise tempelm. seaduse maksvuse kestel nõuti laskeriistalubade palvetele kahekordne tempelmaks (10 s. + 10 s.), mille õiguslikkus vististi kõne alla pole tulnud. Lähemalt vaadeldes seda küsimust lejame küll, et palve esitamisel pole veel teada, kas palutav luba välja antakse või palveavaldajale

kirjalik eitav vastus saadetakse ja sellepärast tuleks vastuse jaoks tempelmaks kohe lisada. Kui aga luba välja antakse, siis peaks ülemäärane tempelmaks tagasi antama, ehk see ainult siis sisse nõutama, kui kirjalik eitav vastus saadetakse.

Tempelm. sead. §§ 16, 17 p. 3, 21 p. 1 ja 10 ning selle seaduse juure antud juhtnõu-ride (R. T. nr. 58 — s. a.) § 6 määravad ära puuduva tempelmaksu ja trahvi määramise ja sissenõudmise korra. Sead. § 16 annab politseile õiguse tema poolt kokkuseatud ehk vastuvõetud dokumentidel ja paberitel puuduva osa tempelm. sissenõudmiseks. Ka § 17 p. 3 näeb ette avaldustel puuduva tempelmaksu sissenõudmise kahekordsel määral, kuid ei näita ära, kes võib selle sissenõudmist toimetada. Seda näeb aga juhtnõu-ride § 6 ette, kus see kohustus ikkagi politsei peale pandud, kes puuduva tempelmaksu ja trahvi peab sisse nõudma 7 päeva jooksul. See on ainult neil juhustel, kui puudulikult tempelmakstud avaldus oli esitatud politseile. Teised admin. asutused või ametnikud peavad aga neil korral pöörama enne avalduse esitaja isiku poole teadaandega, et puuduv tempelmaks kahekordselt tuleb tasuda 1 kuu jooksul ja kui seda ei täideta, siis pöörama otsekoh. maksude peavalitsuse poole. Teistel juhustel (temp. sead. § 21 p. 10), kui administr. ja omavalitsuse asutustele või ametnikele esitatakse tempelmaksuta või puudulikult tempelmakstud pabereid või dokumente, tuleb neil kohe pöörata otsekoheste maks. peaval. poole, kes puuduva tempelmaksu ja trahvi suhtes korraldused teeb. Koduste dokumentide suhtes, millede osaliseks riigi- või omavalits. asutused (juhtn. § 11) on veel erandeid tehtud ja nimelt, et dokumendi osaline administr. asutus või ametnik, kes õigustatud nõudmisi toimetama, peab ise puuduva tempelmaksu sisse nõudma.

Mõned asutused ja ametnikud ei näi aga selle korraga veel tuttavad olevat ja saadavad puudulikult tempelmakstud avaldused otseteed politsei kätte puuduva tempelmaksu kahekordsel määral sissenõudmiseks, aluseks võttes temp. s. § 17 p. 3. Politsei aga ei või seadusest üle astuda ja peab k.-v. täitmatult tagasi saatma, ehkki tal kasulikum oleks kohe

sissenõudmisele asuda, kuna teadaande kättetoimetamine ja võib olla hiljem ikkagi sissenõudmine — kahekordne töö oleks. Uues tempelm. seaduses (§ 19 p. 8) ei puudu ka karistused asutustele ja ametnikudele ning ettevõtetele, kes seaduse nõudeid ei täida, mis tuleb pidada silmas ka ametnikkudel. Politseinik.

Maksude sissenõudmisest.

Vaadates riigiasutuste koosseisude seadust (R. T. nr. 27 — 1927. a.), leiame, et üle riigi on politsei koosseisus 512 konstaablit, neist maal umbes 412; kõik need ametnikud, arvatud välja mõned üksikud, tegutsevad suurema osa tööajast riiklikude ja omavalitsuste maksude sissenõudmiste alal. Neist ametnikkudest töötavad iseäraliselt maa rajooni konstaablid ööd ja päevad, et saada jagu oma tööst ja pääseda tülitavast seletuste andmisest täitmata jäänud nõudmiste kohta. Oli korraldus, mille järele omavalitsuste maksude nõudmised, nende täitmiseks, võisid olla käes 4 kuud, riiklikud maksud üks kuu ja liht ülekuulamise kaks nädalat; kuna protokollid kuritegude asjus, mis alluvad üldkohtule, olid viibimata täitmisele kuuluva iseloomuga.

Tähtaeg maksunõuete täitmiseks peaks olema. Näit., maa rajoon on 20×18 ruutkilomeetrit ja selle maa-ala peale tuleb kohalisest omavalitsusest 1000 maksunõude üksust, mitme nimekirja näol. Milline maksunõudja jõuaks neid summasid kahe nädala ehk kahe kuu jooksul täita? Maksualustele tuleb kuulutada, et nad oma maksud ära maksaksid isiklikult. Kui oletada, et selle järele on 50% neist käsku täitnud, kuna 500 isikule tuleb korduvalt meele tuletada, sest ühe korraga on võimatu varandust üles kirjutada ja oksjoni kuulutusi, seaduse piirides, välja panna. Politseiline varanduse üleskirjutamine on kodanikkudele harilikuks nähtuseks saanud, milline töö kedagi ei kohuta, olles teadmises, et oma valla elanikud oksjoni päeval kraami ostma ei ilmu. Sarnaselt võib oksjone määrata kuni lõpmatuseni, ostjaid ei leidu. Tagajärg on, et üleskirjutatud varandus jääb aresti alla ja maks on ikkagi maksmata.

Kuritegude jälgimiseks on kõik ära teh-

tud meie oludes ja tarvilised raamatud käsitamiseks välja antud, kuid maksude sissenõudmisel tarvisminevat käsiraamatut, milles oleks kokkuvõetult: ts. kp. s., Balti erasead., Liivimaa talurahva sead. ja vastuvaidlemata sissenõudmise sead., meil ei ole. Sarnane käsiraamat on väga tarviline ühes R. T. ilmunud kraamiveo ja hoiuleandmise korrasse puutuva osaga. Olen arvamusel, et paljudel konstaablitel eeltähendatud raamatutest võib olla ts. kp. s., kuid selles tähendatud korra järele sunniõudeid täita on võimatu, sest ts. kp. s. § 1065 näeb ette kahekordset oksjoni pidamist, mille järele määramata kraam vabastada tuleb. Vastuvaidlemata sissenõudmiste seadustik seda ei luba, nagu väljendab „Administratiiv- ja finantseaduste käsiraamat“, lehekülj nr. 479: „Peale kolmanda oksjoni müümata jäänud varandus langeb teina nõudjate omanduseks. Uue oksjoni aja ja korra määrab ametiasutus, kelle nõudmise rahuldamiseks määratakse oksjon.“

R. T. nr. 61/62 — 1925. a. on antud maksuvõlgnikule võimalus isiklikult maksu ära maksta asutusele, kellele ta võlgneb, kuna sissenõudja on kontrollipidajaks. Kas läheb isik ise panka ehk vallavalitsusse maksu maksmata, kui tema elab neist asutustest eemal 40 kilomeetrit? Sama juhatuskiri teeb maksunõudja töö sagedasti asjatuks ja annab võimaluse võlgnikul tegelisest maksmisest kõrvale kalduda, nii et maks sissenõudmata jääb. Tegelikult seda juhatuskirja pidada ei saa, kui rahuldada maksunõuet. Juhatuskirja vastavalt sissenõudmine osutub aga võlgniku kasuks, kui viimane kohtu poole pöördub, sest kohus tühistab seadusevastase varanduse väljamüügi.

Milleks sarnane juhatuskiri, millest palju kirjutatud, maksvuses seisab, Kui ole-

tada, et see kord ei anna võimalust maksuametnikul sissenõutud raha kurjasti tarvitada, sest tema maksmapanemine tekkis ajal, millal ajakirjades sagedased teated olid politseiametnike poolt raharaiskamiste üle, siis see juhatuskiri kuritarvidusi ei eemalda. Sügisene maksunõuete väljasaatmise aeg on lähedal, mille pärast tuleks kergendust luua sellekohase seaduse ehk erikorralduse järele.

Väga tarviline on, et omavalitsuseasutusi tõmmataks maksude kättesaamiseks kodanikkudelt rohkem ligi, sest teist kergendust loota ei ole. Tänapäevani teeb suurema osa vallavalitsuste tööst kohapealne konstaabel, nõudes vallavalitsustele sisse maksud, mis enamalt vallavalitsuste isiklik hool ja töö oli. Praeguseks tööks vallavalitsustes maksude alal on ainult rahasummade üle arvepidamine. „Politseilehes“ nr. 10 — 1927. a. on kirjeldus härra M. Morrison'ilt: „Maksude edukuseks on veel muid võimalusi ja need on alles ettehoimata ja kasutamata.“ Oleks huvitav teada, millised oleks need võimalused? Sama artikli lõpus on sama autori poolt arvustus: „Peaks see sündima, et maksude sissenõudmise seaduse vastuvõtmisega riigikogus sellega seotud kohused omavalitsuste peale pannakse, siis on see kahjulik igapidi, sünnitab seisakut meie maksusüsteemi arenemisel ja oleks uueks tagasiastumiseks sellele seiskohale, kust meie kümne aasta eest hakkasime edasi sammuma.“ Kuivõrd maksude sissenõudmise politsei peale panemisega edusamm on tehtud, ei ole teada; ei ole teada ka, kuivõrd tagasi on sammutud. See on kindel, et politsei on teinud teise ametkonna tööd riigi algpäevilt alates, peale oma otsekoheste ülesande.

Mispärast politsei ametnikud oma kohadel kauemat aega ei saa teenida? See pärast, et nimelt maksude sissenõudmine muutub ülliraskeks. Kuritegude, ehk otsekoheste ametikohustuste täitmise ala järele võiks meie aja politseinik ühel kohal teenida 30 a., nagu omavalitsustes paljud sekretärid. Olles politsei teenistuses konstaablina 1921. a. saadik, olen tähele pannud, mis aasta edasi, seda rohkem kirjutatakse omavalitsuste poolt konstaablile maksunõudeid välja. Täiesti ebaloomulik on keskmisest vallavalitsusest välja saadetud 900—1000 maksunõude üksust, kus elab umbes 2500 elanikku. Sellest saaks üle, kui juhatuskirjas (R. T. nr. 61/62 —

1925. a.) muudatus oleks p. II-ses: „Omavalitsuse asutused pööravad politsei poole maksu sunniteel sissenõudmiseks, juure lisades nõudekirjale võlgniku allkirja, selle üle, et tema nõus ei ole vabatahtlikult nõutavat maksu tasuma, ehk peale antud tähtaja nõutavat maksu ei maksa, või ei suuda maksa.“ Praeguses redaktsioonis on p. II-ses: „Riigi ja omavalitsuse asutused pööravad politsei poole maksu sunniteel sissenõudmiseks, kui maksukohuslane oma maksu tähtjaks vabatahtlikult ei ole ära õiendanud.“ Seda kasutatakse praegu omavalitsuste poolt ohtrasti.

Igas vallas on vallaametnikke ühes sekretäri 5—6, kui juure arvata sekretäri abi ja valla käskjalg, siis on igas keskmises vallas, kus kuni 2500 elanikku, 6—7 isikut, kuna politsei ametnikke ainult üks. Olen kuulnud kaasteenijatelt, et vallavalitsused saadavad maksunõuded politsei kätte, kuid samad ametnikud, kokku puutudes võlgnikkudega, seletavad viimastele, et maksu maksmiseks olla aega küll, sest maks kandvat protsente. Omavalitsuste eelarvetes on isegi nähtud ette suuremad summad, mis maksude protsentiidest sisse peab tulema.

Oleks aeg igal oma otsekoheste kohuste täitmisele asuda. Igaüks peaks ka võimaluse järele ühiskondlikke või riiklikke huvisid silmas pidama, kuid mitte teenima selleks, et palka saada. Selles, et politsei maksusid sisse nõuab, on vahest küll suurem samm tagasi astunud, arvestades seega, kui seda vallaomavalitsused endiselt edasi oleks nõudnud. Vähemalt kohasem oleks see omavalitsusel järgmistel põhjustel: ei maksustataks siis surnuid, ega valla piiridest eelmisel eelarve aastal lahkunuid, ei nõutaks valla vaestelt maksusid. Kähtlemata omavalitsustel oleks maksu nõudmistele kallal pool tööd vähem, kui seda tegelikult praegu on.

Võrreldes teiste ametnikkudega on politsei koormatud üleliigse tööga ja sarnast koormatust oleks hädatarviline reguleerida. Kergendusi leitaks, kui selleks tahtmist oleks. Võiks maksu sissenõudmise juure tõmmata eelkirjeldatud vallaametnikud ja igasuguste teadaannete ja kutsete kätteandmine vallavalitsuste peale panna, sest praeguse olukorra järele on politsei konstaabel maal ka valla käskjalaks, toimetades maksu teadaandeid jne. kodanikkudele kätte.

Oleks soovitav, et politsei ametkondade

esitajad olukorra parandamiseks, töö lihtsustamiseks ja selle reguleerimiseks samumusi astuksid. Asjaolu parandamiseks oleks ka väga tarviline, kui konstaablid

oma ajakirjas kohapealsetest oludest mõtteid avaldaksid ja kokkupuutumistel härrasid prefekte ja komissare informeeriks. Konstaabel W. P.

Rohkem rõhku eesti keelele.

Kel võimalik on meie politseiasutuste kirjatöid jälgida, see võib konstateerida, et selles kaunis sagedasti esineb keelevigu. Seega ma ei taha väljendada seda, et kõik pol. ametnikud kirjutavad viigadega, ei — nende seas on küllalt sellaseid, kelle kirjatööd on täiesti keelevigadeta, kuid küllalt on ka neid, kelle juures keelelisi eksimusi tuleb tihti ette. Enamikus on need väiksemal kohtadel teenivad ja järjekult ka vähema kooliharidusega ametnikud.

Rääkimata stiilikonarlustest, mis hariilikule lugejale ei torka väga silma, esineb mõnede ametn. juures ohtvalt isegi jämedaid õigekirjutuse ja grammatika vigu; samuti esinevad nähtused, et kirjavahe-märgid on pandud valesti ehk need üldse puuduvad. Kõik see raskendab kirja lugemist ja takistab ta mõttest arusaamist ning lugeja mõnikord ei saagi asjast õiget pilti. Seesugused keelevead tunduvad sageli isegi valusana keelt hästioskajale ametnikule ja on piinlik, kui seesugune kiri peaks veel sattuma kodaniku kätte, kes oskab keelt hästi.

Keelevigade esinemise põhjused on mitmesugused: suurem jagu ametnikkudest on tulnud vene koolist, kus eesti keelele pöörati vähe tähelepanu. Edasi raskendab õigekirjutust tänapäev see asjaolu, et meie elame ajajärgul, kus eesti keel on arenemise teel, tehes võrdlemisi suuri edusamme. Pealegi on sellel arenemisel mitu eriharju, mis üksteisest teataval määral erinevad. Ja neid kõiki peab õigekirjutust oskaja hoolega jälgima. Edasi mõjub kaasa ka see, et mõned ametnikud on saanud üldse keeleliselt nõrga ettevalmistuse koolis. Eriti paistab silma, et ei tunta hästi lauseõpetust, mille tõttu nende kirjatöodes sõnade järjekord on ebaõige, laused halvasti konstrueeritud jne. Ka

tehakse küllalt keelevigu lihtsalt lohakusest ja hoolimatusest keele vastu.

Nii see asi edasi kesta ei või; keelevead ametlikust kirjatöidest peavad kaduma! Kuidas seda teostada?

On tõsi, et õppimine teenistusesolijail on piiratud. Kuid siiski leidub seks mõningaid võimalusi. Ja nimelt: kõige pealt tuleks keelevigu parandada iseõppimise teel, jälgides hoolega raskemate sõnade õigekirjutust raamatute, ajalehtede, ajakirjade, keelt hästi oskajate ametnikkude kirjatööde lugedes jne. Sel teel saab küll õigekirjutust jälgida peamiselt ortograafilisest küljest, kuid grammatilisi vigu saab parandada ja keelt põhjalikult osata ikkagi ainult grammatikat hästi teades. Grammatika õppimine iseõppimise teel eriti veel piiratud aja juures on aga raske, isäranis eesti keele oma. Oleks tarviline, et keeleõppimiseks politseinikkudele korraldataks kursusi teatud gruppide viisi. Ei ole ime, et riik peaks selleks mõningaid väikesi kulusid tegema, kuna teistel aladel töötajatele nagu õpetajatele jne. on korraldatud riigi kulul mitmesuguseid kursusi peaaegu igal suvel. Olgu siinkohal tähendatud, et Tartu politseiametnikkude kogu käesoleva aasta aprilli- ja maikuul korraldas oma liigetele eesti keele õppimiseks lühiajalised kursused. Põhjalikku õpetust neil kursustel lühikese aja tõttu — nad koosnesid 10 õppetunnist, à 2 tundi — ei saadud anda, kuid kasu oli neist siiski: siin sai vähemalt tähelepanu juhtida sagedamini esinevatele keelevigadele, ühtlasi sai kursuslastes äratada huvi edaspidiseks tegevuseks keeleõppimise alal.

Oleks soovitav, et vastavad ametnikud, kelle kompetentsi kuulub politseiametnikkude haridusliku tasapinna eest hoolitsemine, võtaks selle küsimuse kaalumisele ja astuks olukorra lahendamiseks vastavaid samme.

Ametnik.

Ametlik osa.

Politsei peavalitsuses on registreeritud ajaleht „Edasi“; ilmub Tallinnas üks kord nädalas. Väljaandja — Eesti tööliste partei keskkomitee, asukoht Tallinnas. Vaksali puiestee 8—2. Vastutav toimetaja — Valter Kaaver, 24 a. vana, elukoht Tallinnas, Prii tän. 8—17.

Ajaleht „Edasi“ trükitakse Tallinnas, trükitööstuse o.-ü. „Vaba Maa“ trükikojas Pikk tän. 54/56.

Politsei peavalitsuse poolt on load antud laskeriistade ja laskemoonaga kauplemiseks:

1) Johan Johani p. Kiin'ile — Tartus, Kauba tän. nr. 11, maksvusega 28. juulini 1929.

2) Jaan Andrese p. Kõressaarele — Otepää alevis, Turg nr. 15, maksvusega 20. juulini 1929.

3) August Jakobi p. Eiche'le — Võrus, Kreutzvaldi tän. nr. 36, maksvusega 14. juulini 1929.

Tartu-Valga prefekti käsukiri nr. 40 — 7. augustist 1928. a.

Avinurme II r. konstaabel Pavel Sokolov'ile avaldan teenistuse nimel tänu, temale meeleheaks antud raha oma ülemusele edasiandmise eest.

Kirjavastusi.

J. P—d. Kirjatükk „Maakonstaablite korteriolud“ ei lähe, sest see on pea sõnasõnalt samasugune, nagu „Maa rajooni konstaablite korterioludest“ (E. P. nr. 29/30 — 1927. a.). Palume tulevikus juba kord ilmunud artikleid mitte korrata.

Väljaandja: **Siseministeeriumi administratiiv-ala kirjastus.** Vastutav toimetaja: **E. Maddison.**

Tegev toimetaja: **O. Angelus.**

K u u l u t u s i.

Tunnustatakse maksvusetuks järgmised isikutunnistused:

K r u u s, Otto Hansu p., v. a. Kloostri vallaval. 21. 9. 27 a. nr. 170. (7938)
P o l l, Hans Johani p., v. a. Alliku vallaval. 12. 2. 20 a. nr. 238. (8805)
T a m m a n n, Magda Joh. t., v. a. Alliku vallaval. 14. 9. 26 a. nr. 92. (8807)
K i v i, Mihkel, v. a. Kaarma-Suure vallaval. 12. 4. 23 a. nr. 71. (11478)
K o k k, Marie, v. a. Kihelkonna vallaval. 31. 1. 20 a. nr. 702. (11479)
T r u u, Peeter, v. a. Abroka vallaval. 12. 2. 20 a. nr. 84. (11480)
H a a b, Peeter, v. a. Kihelkonna vallaval. 16. 1. 20 a. nr. 599. (11481)
R e i n f e l d t, Johan, v. a. Kärla vallaval. 4. 9. 20 a. nr. 946. (11482)
K i v i, Mihail, v. a. Pihtla vallaval. 30. 4. 1920 a. nr. 549. (11483)
K a l j u, Alviine, v. a. Mustjala vallaval. 8. 1. 20 a. nr. 91. (11484)
H a g j a s, Karl, v. a. Kihelkonna vallaval. 27. 3. 20 a. nr. 1111. (11486)
Õ u n a p u u, Aleks., v. a. Loona vallaval. 29. 11. 27 a. nr. 190. (11487)
A n k u r, Jaak, v. a. Pihtla vallaval. 18. 1. 1921 a. nr. 797. (11488)

P r u u l, Triinu, v. a. Torgu vallaval. 26. 4. 1921 a. nr. 1109. (11489)
A v i k, Aliise, v. a. Pihtla vallaval. 5. 5. 1922 a. nr. 1061. (11490)
T õ n s o n, Feodor, v. a. Loona vallaval. 20. 1. 25 a. nr. 17. (11491)
S i r g e, Emilie Jaani t., v. a. Narva linna pol. ülemalt 22. 1. 20 a. nr. 18571. (11696)
S i e f e r m a n n, August Joosepi p., v. a. Tall. linna pol. 3. jsk. ülemalt 26. 8. 1922 a. nr. 265. (11697)
G l ä s e r, Paul Jüri p., v. a. Tartu linna pol. 3. jsk. ülemalt 1. 3. 22 a. nr. 18958. (11698)
T o o m i k, Karl Jaani p., v. a. Tartu linna pol. 3. jsk. ülemalt 5. 2. 20 a. nr. 9663. (11699)
O f r i l l, Jaan Johani p., v. a. Raadi vallaval. 1. 10. 20 a. nr. 1019. (11700)
S o l m a n n, Johan Hendriku p., v. a. Saadjärve vallaval. 28. 4. 26 a. nr. 373. (17801)
G r ü n, Ida-Rosalie Peetri t., v. a. Tartu linna pol. 3. jsk. ülemalt 20. 1. 20 a. nr. 8173. (17802)
R o s e n t h a l, Georg Pauli p., v. a. Petheri pol. 1. jsk. ülemalt 11. 7. 23 a. nr. 183. (17803)

- Breeds, Karoline Gustavi t., v. a. Tartu linna pol. 2. jsk. ülemalt 23. 10. 22 a. nr. 19936. (17804)**
- Kilk, Jakob Peetri p., v. a. 3. jsk. politseikomissariilt Tartus 13. 9. 27 a. nr. 656. (17805)**
- Kekkar, Karl Jaagu p., v. a. Tartu linna pol. 3. jsk. ülemalt 8. 12. 19 a. nr. 3142. (17806)**
- Posti, Juhan Jaani p., v. a. Tartu linna pol. 3. jsk. ülemalt 23. 1. 20 a. nr. 9133. (17807)**
- Ibrus, Karl Hendriku p., v. a. 1. jsk. politseikomissariilt Tartus 4. 2. 27 a. nr. 1953. (17808)**
- Vohlfeil, Erna Vilhelmi t., v. a. Tartu linna pol. 1. jsk. ülemalt 22. 11. 19 a. nr. 101. (17809)**
- Grassmann, Ekaterina Jaani t., v. a. Tartu linna pol. 3. jsk. ülemalt 26. 7. 1920 a. nr. 11451. (17810)**
- Kusnetsov, Markel Bogdani p., v. a. Kuremaa vallaval. 10. 12. 19 a. nr. 241. (12586)**
- Eerik, Aleksander Joosepi p., v. a. Laiuse vallaval. 6. 7. 20 a. nr. 1110. (12587)**
- Saar, August Tõnu p., v. a. Härjanurme vallaval. 1919 a. nr. 76. (12586)**
- Jürgenson, Aliide Peetri t., v. a. Pala vallaval. 1920. a. nr. 802. (12589)**
- Borovkov, Peeter Sergei p., v. a. Peipsiäärese vallaval. 27. 10. 21 a. nr. 2121. (12590)**
- Borovkov, Nadeshda Ivani t., v. a. Elistvere vallaval. 30. 1. 22 a. nr. 1397. (12590)**
- Ilves, Tõnu Jüri p., v. a. Puurmani vallaval. 13. 1. 20 a. nr. 619. (12591)**
- Kalamees, Johannes Anna p., v. a. Puurmani vallaval. 7. 1. 20 a. nr. 328. (12592)**
- Vernomasing, Jakob Jüri p., v. a. Kudina vallaval. 3. 4. 22 a. nr. 1164. (12595)**
- Tiit, Johannes Andrese p., v. a. Kudina vallaval. 18. 12. 19 a. nr. 2738. (12596)**
- Päid, Ida Kristjani t., v. a. Jõgeva alevival. 2. 2. 26 a. nr. 6. (12597)**
- Grossberg, August Peetri p., v. a. Haaslava vallaval. 14. 12. 27 a. nr. 93. (12598)**
- Järvson, Karl Daaveti p., v. a. Kavilda vallaval. 1919. a. nr. 81. (12599)**
- Lamp, Hilda Augusti t., v. a. Ulila vallaval. 29. 1. 22 a. nr. 341. (12600)**
- Pärn, Aliide Tõnise t., v. a. Vaimastvere vallaval. 2. 9. 27 a. nr. 424. (12670)**
- Reemets, Rodion Peetri p., v. a. Kavastu vallaval. 2. 3. 21 a. nr. 1343. (12675)**
- Riiner, Johannes Jaani p., v. a. Tartu linna pol. 2. jsk. ülemalt 13. 12. 20 a. nr. 16289. (12676)**
- Iila, Minna Jaani t., v. a. Tartu linna pol. 2. jsk. ülemalt 2. 6. 20 a. nr. 14320. (12742)**
- Ennukson, Marie Karli t., v. a. Tartu linna pol. 1. jsk. ülemalt 7. 1. 20 a. nr. 7067. (12741)**
- Kadak, Hildegard Jaani t., v. a. Uuesuislepa vallaval. 3. 3. 21 a. nr. 8. (12743)**
- Rattasep, Voldemar Johani p., v. a. Tartu linna pol. 2. jsk. ülemalt 6. 8. 20 a. nr. 14881. (12744)**
- Leppik, Johannes Karli p., v. a. Tallinna pol. 4. jsk. ülemalt 27. 3. 25 a. nr. 878. (12745)**
- Leja-Bluma Micheli t., v. a. 3. jsk. politseikomissariilt Tartus 2. 7. 27 a. nr. 505. (12746)**
- Toomik, Emilie Tootsi t., v. a. Tartu linna pol. 2. jsk. ülemalt 18. 2. 19 a. nr. 6771. (12747)**
- Meos, Hugo Jüri p., v. a. Sootaga vallaval. 16. 11. 22 a. nr. 595. (12748)**
- Rõuk, Emilie Jaagu t., v. a. Tartu linna pol. 2. jsk. ülemalt 2. 5. 21 a. nr. 17270. (12749)**
- Kütt, Gustav Reinu p., v. a. Tartu linna pol. 2. jsk. ülemalt 22. 12. 19 a. nr. 8060. (12750)**
- Parts, Jaan Ado p., v. a. Tartu linna pol. 2. jsk. ülem. 1. 11. 20 a. nr. 15788. (12751)**
- Uulits, Peeter Jaani p., v. a. Tartu linna pol. 2. jsk. ülemalt 19. 7. 24 a. nr. 3119. (12752)**
- Kangro, Aime-Siegrid Fromholdi t., v. a. Tartu linna pol. 2. jsk. ülemalt 5. 11. 23 a. nr. 1834. (12753)**
- Jõepera, Jaan Kusta p., v. a. Tartu linna pol. 2. jsk. ülemalt 18. 4. 25 a. nr. 4580. (12754)**
- Lehtmann, Hans, v. a. Tall. linna pol. 3. jsk. ülemalt 1920 a. (13055)**
- Raag, Karl, v. a. Tall. linna pol. 2. jsk. ülemalt 26. 11. 19 a. nr. 868. (13056)**
- Scheer, Leib, v. a. Tall. linna pol. 4. jsk. ülemalt 18. 1. 23 a. nr. 304. (13057)**
- Reifeldt, Herman, v. a. Raudteepolitsei 1. jsk. ülemalt 1923 a. (13058)**
- Liiv, Oskar, v. a. 2. jsk. politseikomissariilt Narvas 1927. a. (13060)**

- Kriisa, Alviine, v. a. Tall. linna pol. 2. jsk. ülemalt 16. 9. 24 a. nr. 1310. (13059)
- Vint, Anna, v. a. Rakvere jsk. politseikomissariilt 1927 a. (13062)
- Meier, Melanie, v. a. Rae vallaval. 7. 11. 22 a. nr. 2388. (13061)
- Täddre, Anna, v. a. Tall. linna pol. ülemalt 31. 1. 20 a. nr. 2940. (13063)
- Heide, Natalie, v. a. Tall. linna pol. 2. jsk. ülemalt 9. 3. 20 a. nr. 7159. (13064)
- Moldehnke, Olga, ajut. isikutunnistus, v. a. E. V. peakonsulilt Berliinis 30. 3. 28 a. (13065)
- Kaasik, Bernhard-Voldemar Johannese p. v. a. Rakvere linna pol. ülemalt 2. 1. 25 a. nr. 1238. (13159)
- Veidenbaum, Adine Jaani t., v. a. Undla vallaval. 25. 1. 27 a. nr. 1319. (13160)
- Adamson, Paul Johannese p., v. a. Pai-de jsk. politseikomissariilt 23. 9. 27 a. nr. 166. (13162)
- Kuusler, Alfred Siimu p., v. a. Rakvere linna pol. ülemalt 23. 2. 20 a. nr. 4557. (13166)
- Luuk, Meeta Peetri t., v. a. Haljala vallaval. 12. 12. 19 a. nr. 416. (13167)
- Pank, Johan Madise p., v. a. Rakvere linna pol. ülemalt 5. 9. 21 a. nr. 6322. (13169)
- Ripp, August Aleksandri p., v. a. Kunda alevival. 12. 8. 22 a. nr. 923. (13170)
- Suursoo, Richard Jüri p., v. a. Teliskopli pol. abijsk. ülemalt 17. 7. 24 a. nr. 385. (13172)
- Valk, Linda Joosepi t., v. a. Peetri vallaval. 27. 9. 21 a. nr. 1488. (13173)
- Keskpäik, August Mihkli p., v. a. Rakvere linna pol. ülemalt 4. 1. 22 a. nr. 6537. (13180)
- Metsis, Olimpiada Vassili t., v. a. Haljala vallaval. 28. 11. 19 a. nr. 8. (13182)
- Põdra, August Gustavi p., v. a. Sõmeru vallaval. 2. 9. 20 a. nr. 1507. (13184)
- Rabba, Salme Magnuse t., v. a. Rakvere linna pol. ülemalt 12. 12. 19 a. nr. 2554. (13185)
- Ross, Anny Mihkli t., v. a. Porkuni vallaval. 23. 1. 20 a. nr. 704. (13186)
- Helstein, Elfriede Johani t., v. a. Tartu linna pol. 3. jsk. ülemalt 7. 11. 22 a. nr. 14586. (13614)
- Vilms, Aleksander Jaani p., v. a. 1. jsk. politseikomissariilt Tartus 4. 11. 27 a. nr. 1194. (13615)
- Päss, Maks-Emil Magnuse p., v. a. Tartu linna pol. 1. jsk. ülemalt 24. 9. 20 a. nr. 9414. (13616)
- Kubli, Olga Johani t., v. a. 1. jsk. politseikomissariilt Tartus 13. 7. 26 a. nr. 855. (13617)
- Lond, Anton Mardi p., v. a. Tartu linna pol. 1. jsk. ülemalt 18. 10. 22 a. nr. 12048. (13618)
- Barth, Anna, v. a. Tartu linna pol. 1. jsk. ülemalt 24. 12. 19 a. nr. 6871. (13619)
- Purk, Richard Karli p., v. a. Tartu linna pol. 3. jsk. ülemalt 20. 4. 25 a. nr. 417. (13620)
- Piir, Johan Hansu p., v. a. Tartu linna pol. 1. jsk. ülemalt 2. 12. 19 a. nr. 1361. (13621)
- Tani, Aleksander Augusti p., v. a. Kastre-Võnnu vallaval. 15. 2. 27 a. nr. 1144. (13622)
- Holtsmann, Richard Mihkli p., v. a. 1. jsk. politseikomissariilt Tartus 22. 10. 27. a. nr. 1107. (13623)
- Jäger, Elli Ella t., v. a. Tartu linna pol. ülemalt 29. 12. 19 a. nr. 65. (13624)
- Jesse, Emeleine Johannese t., v. a. Tartu linna pol. 2. jsk. ülemalt 16. 12. 19 a. nr. 6137. (13625)
- Laas, Hendrik Mihkli p., v. a. Ropka vallaval. 1920 a. nr. 355.
- Krudenbrunn, E., v. a. Albu vallaval. 2. 1. 22 a. nr. 2. (14916)
- Liiberg, M., v. a. Kapu vallaval. 19. 7. 21 a. nr. 357. (14917)
- Serenski, J., v. a. Tall. linna pol. 1. jsk. ülemalt 1. 12. 19 a. nr. 1540. (14918)
- Velpler, J., v. a. Nõmküla vallaval. 13. 12. 19 a. nr. 68. (14919)
- Tohvrill, J., v. a. Lehtse vallaval. 1923 a. nr. 220. (14920)
- Semjonov, P., v. a. Mustvee alevival. 6. 11. 23 a. nr. 384. (14921)
- Küll, J., v. a. Haljala vallaval. 1923 a. nr. 62. (14922)
- Agurajüja, M., v. a. Anija vallaval. 27. 9. 24 a. nr. 73. (14923)
- Neihaus, N., v. a. Liigvalla vallaval. 12. 12. 19 a. nr. 266. (14901)
- Krüger, O., v. a. Avanduse vallaval. 3. 5. 22 a. nr. 1682. (14902)
- Lemets, J., v. a. Tapa jsk. politseikomissariilt 17. 3. 27 a. nr. 75. (14903)
- Velpler, J., v. a. Anija vallaval. 1924 a. nr. 76. (14904)
- Einmann, Rud., v. a. Albu vallaval. 9. 2. 25 a. nr. 63. (14905)

- Karisson, Jüri, v. a. Albu vallaval. 1924 a. nr. 46. (14906)
- Tael, A., v. a. Saue vallaval. 14. 10. 24 a. nr. 74. (14907)
- Urva, A., v. a. Albu vallaval. 16. 12. 19 a. nr. 177. (14908)
- Kala, Jaan, v. a. Lehtse vallaval. 1923 a. nr. 45. (14909)
- Repnau, A., v. a. Alavere vallaval. 1. 3. 21 a. nr. 774. (14911)
- Pent, Gustav, v. a. Albu vallaval. 15. 12. 19 a. nr. 126. (14912)
- Saksjalg, J. (14910)
- Kristjansen, O., v. a. Tall. linna pol. ülemalt 1920 a. nr. 4496. (14913)
- Raamat, V., v. a. Tapa alevi pol. ülemalt 29. 12. 19 a. nr. 1000. (14914)
- Beichmann, A., v. a. Tapa jsk. politsei abikomissariilt 17. 1. 28 a. nr. 3. (14915)
- Tippi, J., v. a. Ambla vallaval. 29. 4. 25 a. nr. 790. (14924)
- Nilbe, Karl Jakobi p., v. a. Aleksandri vallaval. 12. 1. 22 a. nr. 4. (13400)
- Laine, Peeter Johani p., v. a. Viitina vallaval. 27. 3. 28 a. nr. 294.
- Leenuk, Matrjona, v. a. Panikovitshi vallaval. 28. 1. 21 a. nr. 769. (17901)
- Tamsalu, Anna, v. a. Panikovitshi vallaval. 25. 7. 21 a. nr. 2267. (17901)
- Piit, Aliide, v. a. Petseri vallaval. 30. 5. 22 a. nr. 158/48. (17902)
- Metsmägi, Avdotja, v. a. Irboska vallaval. 11. 12. 19 a. nr. 357. (17903)
- Kommesaar, Anastasia, v. a. Irboska vallaval. 29. 3. 20 a. nr. 3596. (17904)
- Kommesaar, Ekaterina, v. a. Irboska vallaval. 8. 2. 21 a. nr. 8593. (17904)
- Laine, Pauliine, v. a. Viitina vallaval. 3. 4. 28 a. nr. 298. (18702)
- Kivi, Albert Kusta p., v. a. Põlgaste vallaval. 11. 3. 27 a. nr. 202. (18703)
- Aljes, August Peetri p., v. a. Põlgaste vallaval. 13. 6. 22 a. nr. 441. (18704)
- Sulg, Richard Jaani p., v. a. Misso vallaval. 30. 11. 20 a. nr. 106. (18705)
- Rätsepp, August Isaku p., v. a. Viitina vallaval. 11. 12. 19 a. nr. 116. (18706)
- Väiso, Emilie Jaani t., v. a. Aleksandri vallaval. 11. 12. 19 a. nr. 249. (18707)
- Virro, Erhard Adalberti p., v. a. Küti vallaval. 20. 6. 20 a. nr. 506. (18708)
- Herne, Ella Peetri t., v. a. Võru vallaval. 6. 3. 20 a. nr. 978. (18709)
- Meister, Ann Johani t., v. a. Vastseliina vallaval. 29. 7. 21 a. nr. 1417. (18710)
- Mitt, Richard Paabu p., v. a. Vana-Roosa vallaval. 7. 7. 20 a. nr. 499. (18712)
- Asi, Alfred, v. a. Veriora vallaval. nr. 725. (43210)
- Serkalova, Maria Leontit, v. a. Skarjatina vallaval. 4. 4. 21 a. nr. 956.
- Valfried, Karl Juhani p., v. a. Voka vallaval. 18. 5. 20 a. nr. 1064.
- Irval, Rudolf Andrei p., v. a. Püssi vallaval. 2. 5. 21 a. nr. 1687.
- Nachtigall, Alfred Madise p., v. a. Püssi vallaval. 6. 6. 21 a. nr. 1713.
- Virunurm, Alfred Johani p., v. a. Püssi vallaval. 19. 12. 21 a. nr. 1844.
- Soppe, Jaan Johani p., v. a. Püssi vallaval. 28. 6. 21 a. nr. 1729.
- Saar, Aleksander Johani p., v. a. Püssi vallaval. 25. 10. 20 a. nr. 1373.
- Loll, Johannes Jüri p., v. a. Püssi vallaval. 25. 10. 20 a. nr. 1375.
- Talu, Aleksander Jaani p., v. a. Püssi vallaval. 25. 7. 24 a. nr. 121/42889.

Tunnustatakse maksvusetuks järgmised tunnistused:

- Jalasto, Voldemar Peetri p., sõjav. vab. tunnistus nr. 4098, v. a. I. jalaväe rügemendi ülemalt 2. 9. 24 a.
- Gusev, Aleksander Peetri p., sõjav. vab. tunnistus nr. 916, v. a. Viru maak. rahvaväe komisjonilt 7. 2. 19 a.
- Freidenthal, Karl Gustavi p., sõjav. vab. tunnistus, v. a. 9. jalaväe polgu ülemalt 27. 4. 20 a.
- Tippi, Johannes Märdi p., hobusepass nr. 300, v. a. Vana-Võidu vallaval. 3. 1. 1921 a.
- Roman, Gustav Madise p., sõjav. vab. tunnistus nr. 4487, v. a. 4. rahvaväe polgu ülemalt 19. 3. 20 a.
- Neiland, Rudolf Gustavi p., sõjaväetennistusse kõlbmatuse tunnistus nr. 1411, v. a. Viru kaitseväe ringkonnaülemalt 1. 2. 19 a.
- Kähr, Paul Karli p., sõjav. vab. tunnistus nr. 530/6830, v. a. Viru maak. rahvaväe ülemalt 1. 6. 22 a.
- Nulbach, Hans, sõjav. vab. tunnistus nr. 1153, v. a. Väljapatarei nr. 3. ülemalt 20. 5. 20 a.
- Ehrlich, Otto, sõjav. vab. tunnistus nr. 16955, v. a. I. diviisi staabi ülemalt 10. 8. 20 a.
- Koppel, Jaan Jüri p., hobusepass nr. 270/62131, v. a. Torma vallaval. 13. 11. 1925 a.
- Tomper, Artur Gustavi p., kaitsev. vab. tunnistus nr. 1495, v. a. I. diviisi staabi ülemalt 30. 9. 25 a.